

ZANZIBAR

Ondřej Havelka
NahaAfrika.cz

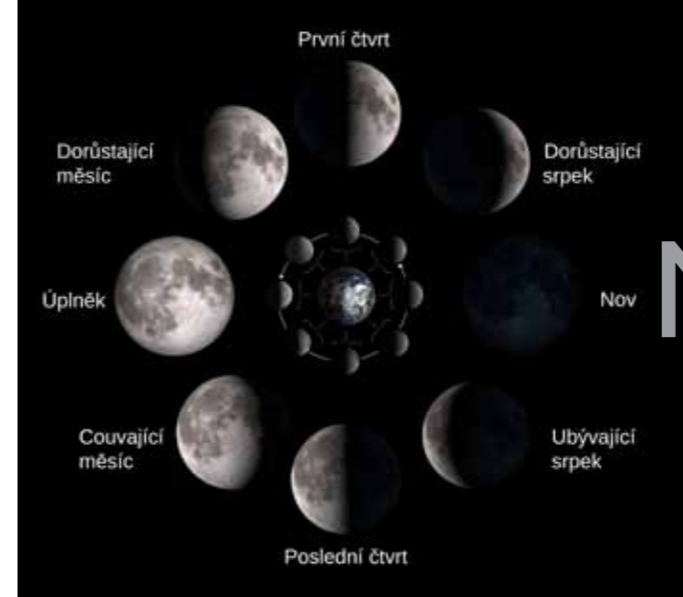
ráj potápěčů
i cestovatelů

Zanzibar je překrásný ostrov na východním pobřeží Afriky, nacházející se u pobřeží Tanzanie, nedaleko pod rovníkem. Ostrov koření – jak se Zanzibaru přezdívá – nabízí překrásné bílé pláže lemované kokosovými palmami, omývané až opojně tyrkysovou vodou. Hlavní město Stone Town nese exotické rysy ománské architektury z doby, kdy Zanzibaru vládl ománský sultán.

Kromě příjemného odpočinku na cestě Afrikou, nabízí Zanzibar výjimečné potápěčské lokality, oplývající mimořádným množstvím barevných ryb a korálů. Potápěč tady pod vodou může spatřit manty atlantské, žraloky bělocípé, karety, delfíny, velké napoleony a dokonce i žraloka velrybího. Teplota vody se přibližuje třiceti stupňům a viditelnost pod vodou dosahuje až čtyřiceti metrů.

Na Zanzibaru můžete potkat muslimy v krásných volných dželábích a velkých turbanech, ženy v tradičních barevných afrických šatech, polonahé rybáře žijící více na vodě než na souši a také Masaje, kteří sem přicházejí za výdělkem. Převažujícím náboženstvím je tady islám, ovšem žijí tady také křesťané, hinduisté a vyznavači tradičních afrických náboženství. Ve vesnicích se vyprávějí příběhy o zvláštních schopnostech starých kouzelníků.

Na Zanzibar se dostanete lodí z Tanzanie a Keni, nebo z Komorských ostrovů. Najdete tu příjemné lidi, unikátní kulturu, nejkrásnější pláže i vynikající jídlo, jehož pilířem jsou čerstvé plody moře. Na naší dvouleté cestě napříč celou Afrikou jsme si zde příjemně odpočinuli a doplnili psychické síly na další náročnou cestu.

František Jakubec ml.

Měsíc ve dne?

pozorovat dorůstající srpek našeho jediného přirozeného satelitu na obloze až k úplňku.

(Zde jsou uvedeny pro zajímavost data a přesné hodiny úplňku pro naši zeměpisnou šířku: listopad 25.11. – 23:44, prosinec 25.12. – 12:11)

Pohyb po obloze

Měsíc se na obloze stále pohybuje směrem **doleva**, podobně jako naše nejbližší hvězda tedy pozorujeme východ a západ. Každý den se takto Měsíc posune a vyjde cca o 50 minut dříve než předešlý den. Z toho, jak se stále více posouvá, vyplývá, že ho vidíme méně a méně v noci a více a více ve dne, např. 28.12. 2015 vychází 19.46 a zapadá v 9.36 a o týden později 4. 1. 2016 vychází 02.00 a zapadá 12.30 – takže, když bude jasno, uvidíte ho jako malý srpek ještě po obědě (hledejte ho na jihozápadě). A kdybychom dokázali zastínit v tu samou dobu (kolem poledne) na chvilku Slunce, kousek od Měsíce bychom viděli dokonce i načervenalou planetu Mars.

A ještě jedna zajímavost. Všimli jste si někdy, že když vychází Měsíc nad obzorem, je nezvykle velký, a naopak, když vystoupá nahoru, je menší? Není to žádná velká věda (naštěstí), jde pouze o optický klam. Pokud byste Měsíc celou dobu měřili, měl by stále stejnou velikost, jen náš mozek při porovnání s horizontem si to neumí představit, a proto nám vždycky „ukáže“ Měsíc větší, než doopravdy je :-).

Zakončil bych opět slovy žalmisty. (Ž 8, 4) Vidím tvá nebesa, dílo tvých prstů, měsíc a hvězdy, jež jsi tam upevnil. Tak ať je Pán pevným Světlem i v našich životech.

Měsíc a hvězdy, aby vládly noci, jeho milosrdenství je věčné (Ž 136, 9). Žalmista zde pracuje s noční oblohou, je však onen verš reálný? Vítejte v opravdovém Vesmíru!

V předminulém díle jsme otevřeli téma fází Měsíce. Pohyb našeho přirozeného satelitu kolem Země má však ještě jeden efekt, kterého jste si někteří možná již všimli. Někdy Měsíc vidíme celou noc, a někdy ho vidíme i ve dne. Proč Měsíc „nevládne“ jen noci?

Fáze Měsíce

Nám známé fáze Měsíce (od úplňku přes „couvající“ Měsíc k úplnému zneviditelnění – nov – opět k „dorůstání“ do úplňku) jsou důsledkem vzájemné polohy třech vesmírných těles – Slunce, Země a Měsíce – jak je vidět na obrázku. Měsíc potřebuje k oběhu kolem Země 27,32 dne, ale aby se dostal do stejné fáze, potřebuje cca 29,53 dne. (Rozdíl více než dvou dnů je způsoben tím, že i Země se pohybuje po své oběžné dráze kolem Slunce).

Je-li Měsíc ve fázi novu, na straně zeměkoule, která je tmavá, je noc, odtud Měsíc vidět nemůžeme. Na té straně, kde je zrovna den (světlá část) bychom Měsíc viděli, kdyby nějaké světlo odrážel, ale díky tomu, že je v této pozici, nevidíme nic. Avšak již za pár dní můžeme

Dominik Rubáš

REKORDY

POČASÍ

V dnešním okénku do meteorologie (a v několika dalších) si zahrajeme trochu s čísly. Řekneme si, kdy a kde byly naměřeny extrémní hodnoty (nejvyšší a nejnižší) vybraných meteorologických prvků. A začneme u teploty vzduchu (víme, že se měří v zastíněné budce 2 metry nad zemí).

Když byla v České republice 20. 8. 2012 naměřena zatím vůbec nejvyšší teplota

vzduchu (40,4 °C v Dobřichovicích), bylo nám pořádně horko. Ještě větší by nám však bylo 10. 7. 1913 ve Furnace Creek (USA). Tam se totiž teplota vzduchu vyšplhala na rekordních 56,7 °C. Zanedlouho u nás začne zima. Doufáme, že nebude taková, jako byla v roce 1929. 11. 2. toho roku byla totiž v Litvínovicích u Českých Budějovic dosažena zatím naše nejnižší teplota vzduchu (-42,2 °C). Že je to pořádný mráz? Stále lepší než zima na Antarktidě. Na jedné z ta-

mějších stanic – Vostoku dne 21. 7. 1983 ukázal teploměr -89,2 °C. Možná vás překvapí, že nejvyšší i nejnižší teplota vzduchu na světě byla naměřena v červenci. Musíme si však uvědomit, že Furnace Creek leží na severní polokouli, kde je v červenci léto a Vostok poblíž jižního pólu, na kterém v červenci vrcholí zima.

Více se už dnes nevejde. Na některé další rekordy si musíme počkat do příštího meteorologického okénka.

Foto: Thomas Spletstoeser - wikipedia.org, ravas51 CC BY 2.0